

AMNESTY I NORGE 2014

AMNESTY
INTERNATIONAL

Generalsekretær John Peder Egenæs snakker med Nejwa, en kvinnelig flyktning fra Syria, i flyktningleiren Shatila i Libanon.

” Hun har allerede sett for mye.

Disse ordene kom fra en syrisk far på flukt i Bekaadalen i Libanon da jeg var der i fjor. Han hadde nettopp fortalt detaljert om bombeangrep, drap og skadde mennesker. Jeg reagerte på at vi snakket om den grusomme situasjonen i Syria foran hans lille datter. Men en pedagog fra Oslo tenker veldig annerledes enn en flyktning fra Syria. For ham nyttet det ikke lenger å skåne henne. Hun hadde alt sett det han beskrev, og mer til. Hun hadde tråkket over lik, forklarte han.

Reisen til Libanon og møtet med syriske flyktninger har gjort noe med meg for alltid. For det første opplevde jeg en libanesisk befolkning som i det store og hele aksepterte at en fjerdedel av landets befolkning er flyktninger. I norsk sammenheng er det helt ufattelig. Vi hadde ikke klart det. En stat mange ser på som lite utviklet, voldelig og uforutsigbar, har absorbert 1,2 millioner flyktninger. Likevel ønsker befolkningen syrerne velkommen.

Det andre som slo meg var initiativet og aktivitetsnivået til mange av de syriske flyktingene jeg traff. De var dedikert til å hjelpe andre. De la egne traumer bak seg og kastet seg ut i arbeidet for å hjelpe dem som hadde det enda verre - barn, aktivister som nektet å forlate Syria eller syke flyktninger som ikke hadde råd til den behandlingen de trengte. Overalt traff vi flyktninger som hjalp flyktninger. Ikke for god betaling, men fordi de visste at det var det eneste rette. Selv i de verste situasjoner finnes det alltid lysglimt.

2014 var et år med en rekke kriser som skjedde mer eller mindre på en gang. Et katastrofenes år. Blodbadet i Syria ble bare verre. Konflikter blusset opp i Den sentralafrikanske republikk, mellom Russland og Ukraina og ikke minst i Gaza.

I Sør-Sudan eksploderte det mellom gamle venner, noe som førte til at tusenvis ble drept og enda flere drevet på flukt. I mine øyne viser dette sannheten i Amnestys gjentatte argument om at man ikke må la overgriperne beholde makten for såkalt å bevare freden. Det er alltid en fred på leirfotter. Kanskje norske fredsmeglere har lært nå.

Felles for alle konfliktene var at menneskerettighetene og krigens folkerett ble brutt. Amnesty var på plass flere av stedene. Vi observerte på nært hold mange av grusomhetene. Vår dokumentasjon kan forhåpentligvis bidra til framtidig ansvarliggjøring av maktthavere, oppreisning for ofre og kanskje kan man også unngå å innsette overgripere i maktposisjoner.

Hva om vi som nasjon, både folk og myndigheter, bestemte oss for å gjøre mer for syriske flyktninger som opplever den verste krisen verden har sett siden andre verdenskrig? Slik som dugnaden på 1990-tallet da vi hentet både bosniere og kosovarer hit. Tenk om 2015 ble det året vi åpnet dørene og ønsket velkommen til Norge.

Du og jeg kan påvirke både nasjonale myndigheter og kommunale politikere til å gjøre dette. Vi må si tydelig ifra om at det er skammelig å lukke øynene for de millioner som er på flukt, mange med livet som innsats i utrygge båter over Middelhavet. Vi må stille opp for barna og de voksne som har sett for mye, opplevd for mye og mistet for mye.

John Peder Egenæs
Generalsekretær, Amnesty International i Norge

AMNESTY

VI BLE HØRT!

I alle verdensdelene førte Amnestys engasjement til store positive endringer i en rekke menneskers liv i 2014. Politiske fanger fikk friheten tilbake, voldtatte kvinner og barn fikk rett til å ta abort uten å bli straffedømt, sivile fikk kompensasjon for miljøødeleggelser i sitt nærmiljø og flere dødsdommer ble opphevet. Dette er bare noe av det vi kunne juble for i året som gikk. Vårt påvirkningsarbeid førte også til store politiske framskritt, både på hjemmebane og ute i verden.

20 ÅRS KAMP ENDTE GODT

Den 24. desember ble 130 av verdens nasjoner endelig enige om å inngå en global våpenhandelsavtale, på engelsk kjent som Arms Trade Treaty. Det var en fantastisk julegave å få så mange lands samlede kraft bak å begrense internasjonal handel med våpen og ammunisjon som leder til vold og menneskerettsbrudd.

Smutthull i dagens lovverk lar stater og bedrifter selge våpen, kuler og tåregass til tyranner og diktatorer som dreper og skader sivile. Våpenflyten koster over en halv million menneskeliv i året. Det er ett medmenneske hvert minutt, 60 hver time, nesten 1500 hver dag. Formålet med våpenhandelsavtalen er å tette hullene i de nasjonale forskriftene og erstatte dem med standarder som regulerer all overføring av konvensjonelle våpen over grenser.

Arms Trade Treaty kom i havn mye takket være en 20 år lang innsats fra Amnesty. Med årene har veldig mange engasjert seg. Over en million aktivister fra over 100 frivillige organisasjoner verden rundt har jobbet utrettelig for å stanse den menneskelige lidelsen skapt av uansvarlig salg av våpen. Når avtalen blir implementert, vil den redde tusenvis av liv hvert år.

VERDEN BEVEGER SEG VEKK FRA DØDSSTRAFF

Trenden fortsetter: Vi beveger oss sakte, men sikkert i retning av en verden fri for dødsstraff. I desember 2014 stemte 117 land for FNs resolusjon om å innføre et globalt moratorium mot henrettelser, noe som betyr at stater forplikter seg til ikke å bruke dødsstraff.

Siden desember 2012, da man sist stemte over en lignende resolusjon, har Ekvatorial-Guinea, Eritrea, Fiji, Niger og Surinam endret mening og støtter nå resolusjonen. I tillegg gikk landene Bahrain, Myanmar, Tonga og Uganda fra å være imot resolusjonen til å stemme avholdende. I USA ble færre henrettet i 2014 enn året før.

113 mennesker som opprinnelig hadde fått dødsstraff ble benådet i 2014. I tillegg til den enorme betydningen dette har for enkeltmenneskene og deres kjære, er deres historier med på å

Demonstranter i USA krever en internasjonal våpenhandelsavtale.

I VERDEN

synliggjøre hvor ofte uskyldige mennesker dømmes til døden. Innen vårt langsiktige mål om endelig avskaffelse av dødsstraffen er oppnådd, jobber Amnesty utrettelig videre med påvirkningsarbeid over hele verden.

NORGES BETYDNING I EUROPA

Slik som dødsstraffarbeidet var nybrottsarbeid på 70-tallet og kampen for en våpenhandelsavtale var det på 1990-tallet, er Amnestys arbeid for transpersoners rettigheter nettopp det i vår tid. Blant annet handler dette arbeidet om retten til å få lov til å endre juridisk kjønn, altså det kjønn som er oppgitt i ens identitetspapirer, i samsvar med egen kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk. Vi mener det er i strid med menneskerettighetene å kreve irreversibel sterilisering, hormonbehandlinger og en stigmatiserende psykiatrisk diagnose for å kunne endre juridisk kjønn, slik tilfellet har vært i Norge fram til nå.

I februar 2014 lanserte Amnesty International en rapport om diskriminering av transpersoner, med fokus på en rekke europeiske land. Rapporten viste at transpersoner blir utsatt for omfattende diskriminering i mange land, også i Norge.

Norske John Jeanette Solstad Remø ga verdens transpersoner et ansikt gjennom kampanjen «Skriv for Liv», da hun stilte opp

som Amnestys første internasjonale appellsak for en transperson. I løpet av kampanjen sendte 80.000 mennesker brev til helseminister Bent Høie med krav om en åpen og tilgjengelig prosedyre for endring av juridisk kjønn i Norge, basert på den enkeltes opplevelse av egen kjønnsidentitet. Samtidig fikk John Jeanette Solstad Remø tilsendt tusenvis av støtteerklæringer og brev fra hele verden.

Da statsråd Vidar Helgesen åpnet Amnestys landsmøte i oktober, ga han løfter av stor betydning for John Jeanette og alle andre transpersoner i Norge. På vegne av regjeringen lovte statsråden endringer i den utdaterte praksisen for endring av juridisk kjønn. - Vi har klare ambisjoner om å gjøre noe med dette, sa Helgesen, og understreket at kjønnsidentitet er et menneskerettighets-spørsmål. - Dette er et eksempel på hvordan Amnesty påvirker politiske prosesser i praksis, sa Helgesen. Senere bekreftet helseminister Bent Høie at Norge skal være et foregangsland på dette feltet.

En slik snuoperasjon i Norge kan, sammen med Danmarks beslutning om lovendring i juni 2014, ha stor betydning for transpersoners rettigheter i hele Europa i de kommende årene.

Meriam endelig i trygghet i USA.

Reddet fra døden

Meriam Yehya Ibrahim er en ung kristen kvinne fra Sudan. Våren 2014 ble hun dømt for "utroskap" i en rett i Khartoum. Et familiemedlem mente at hun hadde begått utroskap ved å være gift med en kristen sørsudansk mann. Ifølge Shari'a, som praktiseres i Sudan, har ikke en muslimsk kvinne lov til å gifte seg med en ikke-muslimsk mann. Et slikt ekteskap blir sett på som utroskap. Retten la til «frafall fra Islam» i siktelsen i februar 2014, da Meriam presiserte at hun var kristen og ikke muslim. Ifølge Meriam selv ble hun oppdratt etter morens religion, ortodoks kristendom, da hennes muslimske far ikke var tilstede i barndommen. Amnesty definerte Meriam som samvittighetsfange, fengslet utelukkende på grunn av sin kristne tro.

Ved fengslingen var Meriam åtte måneder på vei med sitt andre barn. Hun fikk tre dager på seg til å frasi seg sin kristne tro, noe hun ikke gjorde. Hun ble dermed dømt til døden, og før henrettelsen skulle hun piskes med hundre piskeslag. Mens hun satt fengslet, sammen med sitt første barn, fødte Meriam en jente.

Å anse utroskap og religiøs frafallenhet som kriminelt er i strid med internasjonal menneskerettighetslov – inkludert i den internasjonale konvensjonen om sivile og politiske rettigheter, som Sudan har sluttet seg til. Kriminalisering av utroskap bryter retten til ytringsfrihet og forsamlingsfrihet og er diskriminerende mot kvinner. Kriminalisering av frafallenhet er uforenlig med retten til tankefrihet, samvittighetsfrihet og religionsfrihet.

Amnesty International og andre organisasjoner la et massivt press på sudanske myndigheter. I Norge fikk aksjonen for Meriam enorm oppmerksomhet, og over 70.000 signerte kravet om at Meriam skulle løslates. Etter massivt internasjonalt press, både fra Amnesty og andre organisasjoner, ble Meriam frifunnet av en ankeinstans. Hun er nå i sikkerhet sammen med familien sin i USA.

VÅRE AKSJONER

Amnesty har til enhver tid en rekke pågående aksjoner for enkeltmennesker i fare, for diskriminerte grupper av mennesker og for større politiske målsetninger og lovendringer. Når vi vet om et overgrep som skjer akkurat nå eller er nært forestående, igangsetter vi aksjoner koordinert fra vårt internasjonale sekretariat. Sammen med aktivister og støttespillere verden over har vi stor innflytelse. På kort tid mobiliserer vi tusenvis av mennesker som legger press på de som har ansvar for at overgrep skjer, og som samtidig har makt til å skape endring.

I 2014 har vi gjennom våre aksjoner hatt særlig fokus på ytrings- og forsamlingsfrihet, kampen mot dødsstraff og tortur, rettighetene til lesbiske, homofile, bifile og transpersoner, samt menneskerettighetssituasjonen i Midtøsten og Nord-Afrika.

Amnesty i Norge opprettet 46 nye aksjoner i 2014 og bare blant aktivister her til lands ble det samlet inn i overkant av én million signaturer. Disse signaturene ble sendt til konger, presidenter, statsministere, riksadvokater og ledere for store internasjonale konserner, med krav om endring.

I gjennomsnitt oppnår Amnesty resultater i 1 av 3 saker i jobber med. 14 av sakene Amnesty i Norge aksjonerte for i 2014 hadde en positiv utvikling. Internasjonalt opprettet Amnesty 348 saker hvorav 79 av dem hadde et positivt utfall, som i Meriams tilfelle.

AMNESTY

EN REISE GJENNOM ÅRET

Det var liten tid til å hvile på laurbærene etter at Kongen roste Amnesty i sin nyttårstale 31. desember 2013. Amnesty startet nemlig 2014 ved å lansere en konkurranse i samarbeid med rapperen Lars Vaular, gjennom et prosjekt vi kalte «Ytringsfrihetens helter». Elever fra videregående skoler over hele Norge ble rett og slett invitert til å skrive Vaulars neste låt.

Mens tenåringerne begynte å gruble over rapvers til ære for samvittighetsfangene Raif Badawi, Pussy Riot, Eskinder Nega og Dhondup Wangchen, så arrangerte Amnesty informasjonsseminar for journalister før OL i Sotsji. Sammen med Den Norske Helsingforskomité, Landsforeningen for lesbiske, homofile, bifile og transpersoner (LLH), Bellona, Skeiv Ungdom og Norsk Journalistlag, lot vi 40-50 journalister få høre om en annen russisk virkelighet enn den propagandaen Putin ønsket å vise frem under sitt personlige prestisjeprosjekt i sør.

Før og under OL var Amnesty en tydelig stemme i mediene om den stadig forverrede menneskerettighetssituasjonen i Russland. Vi bidro blant annet til at statsminister Erna Solberg møtte lokale menneskerettighetsaktivister og var svært tydelig i sin kritikk i møte med statsminister Medvedev. Sistnevnte ble faktisk så irritert at han droppet den påfølgende pressekonferansen.

Alternativ OL-åpning på Youngstorget i Oslo.

Nesten samtidig i Oslo lanserte Amnesty en rapport om transpersoners rettigheter i Europa. Den norske seksjonen hadde deltatt aktivt i arbeidet med kapittelet om Norge, hvor det fremkom sterk kritikk av at transpersoner blir tvunget til å sterilisere seg for å kunne endre juridisk kjønn. Nå begynte arbeidet for å

Elevene Cecile og Daniel møter Lars Vaular.

påvirke norske myndigheter til å endre denne bakstrevske og diskriminerende praksisen – og Amnesty startet en underskriftsaksjon rettet mot helseminister Bent Høie.

På kvinnedagen 8. mars hadde Amnesty et internasjonalt fokus. Våre paroler, hvor vi krevde beskyttelse fra overgrep og vold for syriske kvinner på flukt, var synlige i tog over hele landet.

Senere samme måned jublet Daniel og Cecile fra Akademiet videregående skole i Bergen. De ble nemlig kåret som Lars Vaulars vinnere og fikk overraskelsesbesøk av artisten i klasserommet. I april hadde låten «En drøm» premiere.

Så kom mai, og rusen fortsatte å fronte Amnestys holdningskampanje mot voldtekt. Hele 80.000 strykemerker med budskapet #NeierNei ble sendt ut til årets russekull. Amnesty-aktivisme ble sågar bæret med en egen russeknote. Ved å stryke #NeierNei på dressen, kunne man stolt feste en Amnesty-logo i lua.

Dessuten ble en nøye planlagt kampanje gjennomført med stor suksess. I fire dager var Amnesty svært synlig i bybildet i hovedstaden. Døgnet rundt sperret vi folk inne i en celle på Egertorget, for å sette fokus på samvittighetsfanger verden rundt og for å verve nye SMS-aktivister. Rundt 80 mennesker - kjendiser, politikere, journalister og aktivister - lot seg fengsle etter tur. Cellen var en modell av den faktiske cellen til Amnestys iranske medarbeider Madyar Samienejad som tidligere satt på isolat i det fryktede Evin-fengselet i Iran. Medieoppmerksomheten var

I NORGE

Bjarte Hjelmeland lar seg fengsle på Egertorget.

massiv, og rundt 2000 nye personer bestemte seg for å begynne å signere aksjoner via SMS som følge av dette stuntet.

Ikke før siste «fange» var sluppet ut av cellen, så var det ny kampanjelansering. Fra 13. mai ble kampen mot tortur gitt full prioritet av Amnesty-seksjoner over hele verden. I Norge ba vi folk «gå imellom» for å stanse bruken av tortur. 26. juni ble FNs dag til støtte for torturoverlevende markert med aksjoner i 10 byer i Norge, og gjennom sommeren møtte man Amnesty på stand på festivaler over hele landet.

En annen viktig sak for Amnesty i 2014 var å få regjeringen til å ta ansvar i møte med den største flyktningkrisen siden andre verdenskrig. På FNs internasjonale dag for flyktninger 20. juni leverte vi over 20.000 signaturer og en appell med krav om at

Stortingets presidenten møter Amnesty på Løvebakken.

Norge må ta i mot minst 5000 kvoteflyktninger fra Syria. Alle stortingsrepresentantene fikk hvert sitt brev, brettet som 169 «livbåter for Syria», som stortingspresident Olemic Thommessen tok imot på Løvebakken.

Samme dag startet også Europride. I 2014 var det Oslos tur til å være vertsby da Europas lesbiske, homofile, bifile og transpersoner skulle samles til debatter, parade og fest. Både for å feire mangfold, og for å synliggjøre kampen for like rettigheter. Amnesty var hovedsamarbeidspartner og spredte kjærlighet i sosiale medier ved å få en rekke kjente fjes til å stille opp på plakataksjonen #FromOsloWithLove. Vi hadde også flere politiske seminarer under «Pride House» på Litteraturhuset og deltok under egen parole – Å elske er en menneskerett – i den avsluttende paraden. Amnesty ble under Europride tildelt Homofrydprisen for å ha utmerket seg positivt i kampen for homofile, lesbiske, bifile og transpersoner.

I september reiste representanter fra Amnesty i Norge med en internasjonal Amnesty-delegasjon til Libanon for å vurdere situasjonen for syriske flyktninger. Her ble det gjennomført en rekke intervjuer og opptak som ledd i dokumentasjonen til en rapport som skulle markere starten på en ny internasjonal flyktningkampanje i 2015.

Amnesty i Europride-paraden.

Lobbyarbeidet overfor Stortinget ble dessuten fulgt opp i november med et felles opprop fra Amnesty, Norsk psykologforening og Den norske kirke til både regjeringen og alle stortingsrepresentantene om å ta i mot flere flyktninger fra Syria.

AMNESTY I NORGE

Men før det var det fest. I 2014 var det nøyaktig 50 år siden den første Amnesty-gruppen ble startet på Ljan i Oslo. Dette ble behørig feiret med stor jubileumsforestilling i Grieghallen i Bergen i oktober. Fredag 24. oktober ankom gjestene på gul løper og under festforestillingen optrådte artister som Samsaya og Andreas Grega, deLillos, Datarock, Thea Hjelmeland, fiolinist Guro Kleven Hagen og dansere fra Carte Blanche. Konferansier og mangeårig Amnesty-medlem Guri Solberg kunne i tillegg ønske Bergens varaordfører Tor Woldseth, statsråd Vidar Helgesen og stortingsrepresentant Jette F. Christensen velkommen på scenen. Amnestyprisen 2014 ble tildelt Arild Knutsen for hans innsats for stoffbrukeres rettigheter og for også å ha blitt en viktig talsperson for tilreisende romfolk og deres krav på respekt.

Festforestillingen var starten på Landsmøtet 2014, som varte hele helgen. Temaet for landsmøtet var «Stopp tortur», og de mange landsmøtedelegatene fikk møte både torturoverleverere, aktivister, skuespillere og fagpersoner. Unison tilbakemelding var at landsmøtet hadde vært inspirerende, sterkt og lærerikt.

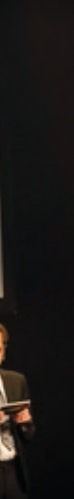
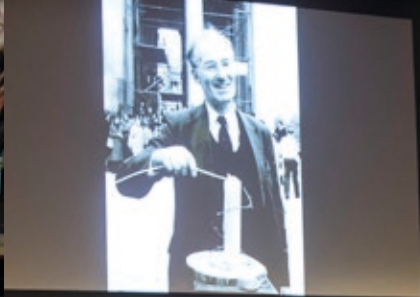
I november ble signalbygg i mange av landets byer lyst opp i anledning den globale aksjonsdagen mot dødsstraff, «Cities for Life».

Snart begynte aktivister verden rundt å sende brev til makthavere som del av det internasjonale brevmaratonet «Skriv for liv». Amnesty i Norges seks appellsaker fikk til sammen over 100.000 signaturer, og 1500 solidaritetsbrev ble sendt.

I hele 2014 ble det gjennomført over 800 aktiviteter i Amnesty-regi i Norge. Våre 67 grupper og en rekke andre ressurspersoner arrangerte stands, seminarer og foredrag, fakkeltog, utstillinger, filmkvelder, menneskerettighetspriser og mange andre arrangementer for å sette fokus på kampen for menneskerettighetene.

Debatt under Amnestys landsmøte.

Glade folk før og under Amnestys festforestilling i Grieghallen.

AMNESTY I MEDIENE

” Det er diplomatiets skolebølle vi ser i aksjon her.

Dette sa generalsekretær John Peder Egenæs under NRKs populære debattprogram «Debatten» torsdag 24. april 2014. Temaet var at norske myndigheter ikke ville møte Dalai Lama under hans norgesbesøk i mai, av hensyn til samarbeidet med Kina. Amnesty raste og var svært synlige i den offentlige debatten. Vårt standpunkt: Selvfølgelig burde norske myndigheter møtt den tidligere fredsprisvinneren. I stedet valgte man å sende en klar melding til kinesiske myndigheter om at deres trusler og press lett kan overstyre våre menneskerettslige prinsipper.

Noen måneder tidligere var generalsekretær John Peder Egenæs gjest i studio på TV2 Nyhetskanalen for å snakke om menneskerettsbrudd i Russland og fengsling av aktivister i forbindelse med OL i Sotsji. Særlig på grunn av at vi hadde en norsk medarbeider tilstede i Sotsji i uken før OL, var Amnesty en selvsagt aktør før og under OL når mediene ønsket å belyse den grumsete baksiden av medaljen.

I midten av august var nyhetsbildet preget av regjeringens nei til 123 syke flyktninger fra Syria. I denne debatten fikk Amnesty en tydelig stemme, og det fortsatte vi å ha utover høsten. Amnesty kom med flere rapporter om flyktninger fra Syria og situasjonen i Nord-Irak.

Her hjemme var Amnesty også en viktig kilde da VG Helg satte dagsorden med en stor sak om den kurdiske kvinneaktivisten Shilan Shorsh, som døde under uklare omstendigheter i en brann i mai 2013.

Totalt var det om lag 5000 presseoppslag om Amnesty i norske aviser, nettmedier og etermedier i 2014, og organisasjonen anses som toneangivende blant landets humanitære organisasjoner. Vi så en bred og hyppig omtale av Amnestys rapporter basert på vår egen etterforskning og dokumentasjon av menneskerettighetsovergrep verden over. Men Amnesty var også en tydelig kunnskapskilde for journalister, og vi uttalte oss ofte som ekspertkommentatorer.

Aktivister land og strand rundt sendte flittig inn leserinnlegg, og disse fikk mye plass på debattsidene i lokalpressen.

MENNESKERETTIGHETS- UNDERVISNING

Amnesty i Norge spilte i 2014 en helt egen og unik rolle i Amnestys menneskerettighetsundervisning rundt i verden.

Menneskerettighetsundervisning gir oss kunnskap om våre rettigheter og utfordrer samtidig våre holdninger og verdier. Gjennom menneskerettighetsundervisning lærer vi hvordan vi kan bringe denne kunnskapen videre til andre, og hva vi kan gjøre for å hindre og stoppe brudd på menneskerettighetene.

International Human Rights Education Centre er et kompetansesenter som ble etablert ved Amnestys sekretariat i Oslo i 2011 for å sikre at hele Amnesty-bevegelsen nyter godt av Amnesty i Norges kunnskap om menneskerettighetsundervisning. Senterets formål er å skape positiv endring for menneskerettighetene gjennom å bidra til å planlegge og gjennomføre menneskerettighetsundervisning i Amnestys avdelinger over hele verden.

I 2014 var senterets viktigste oppgaver å styrke Amnestys globale nettverk for menneskerettighetsundervisning, å integrere menneskerettighetsundervisning i Amnestys globale kampanje mot tortur og å administrere økonomisk støtte til prosjekter innen menneskerettighetsundervisning internasjonalt.

MENNESKERETTIGHETSUNDERVISNING I GLOBAL KAMPANJE

I 2014 mobiliserte senteret unge mennesker til å bruke menneskerettighetsundervisning når de engasjerer seg i Amnestys globale Stopp Tortur-kampanje. En kjernegruppe bestående av unge aktivister fra 18 ulike land utviklet forslag til aktiviteter som andre unge kan bruke i sitt arbeid med kampanjen.

Se www.empoweragainsttorture.net. De fleste av Amnestys nasjonale avdelinger som arbeider med kampanjen har brukt aktivitetene i ulike sammenhenger, også Amnesty i Norge. I dette arbeidet er det unge aktivister som har ledet an i å integrere menneskerettighetsundervisning med aktivisme og kampanje-arbeid, og vi kan allerede nå se de gode resultatene av dette.

TV-AKSJONSMIDLER TIL UNDERVISNING

Med midler fra TV-aksjonen i 2012 støtter Amnesty i Norge menneskerettighetsundervisning i 24 land. Ett av prosjektene i 2014 var Amnesty i Zimbabwes arbeid for kvinners rettigheter.

GATEATEATER SKAPER ENDRING I ZIMBABWE

I slumområdet Hopley Farm i Harare er vold mot kvinner et stort problem. Her brukte Amnesty i Zimbabwe gateteater for å skape oppmerksomhet omkring dette tabubelagte temaet. Susan Sibanda er ett av medlemmene i teatergruppa All Generations Drama Group. - Opptredenene er veldig populære i området her og mange mennesker kommer for å se på, sier hun. - Gateteater er en engasjerende og effektiv måte å drive opplysningsarbeid på i områder som dette.

Susan forteller at hun og kollegaene har sett forbedring i området etter at Amnesty startet menneskerettighetsundervisningen. - Flere kvinner våger nå å utfordre oppfatningen om at kvinner bør tåle å bli slått for å holde familien sammen. Nå som de har fått kunnskap om at de har rett på beskyttelse fra politiet hvis de blir utsatt for vold, er det flere kvinner som anmelder overgrep.

Gateteater i Zimbabwe

Bergen, januar 2014:

Omlag 300 deltakere møtte opp for å delta i en alternativ OL-åpning med fakkeltog i anledning Sotsji-OL. Fakkeltoget var til støtte for ytringsfrihet og frihet fra diskriminering for lesbiske, homofile, bifile og transpersoner i Russland. Amnesty, LLH, Raftostiftelsen og Skeiv ungdom sto bak arrangementet. Politikere fra Rødt, Venstre, Ap, SV, Høyre, De Grønne og Senterpartiet holdt appeller.

© Rime Johansen

Trondheim, november 2014:

I anledning den internasjonale aksjonen «Cities for Life», som markerer kampen mot dødsstraff, ble Kristiansten festning flombelyst med håpets lys i front. Lyssettingen var gjort av lyskunstneren Erik Selmer. Amnesty-aktivistene Marianne Wethe Koch og Vegard Herstrøm sto samtidig bak fotoutstillingen «Silence Gives Consent» på Folkebiblioteket med fokus på at man ikke må overse urett selv om den ikke skjer med en selv.

© Erik Selmer

Bergen, høst 2014:

Amnesty Student Bergen begynte med et nytt konsept, nemlig filmkvelder med tema menneskerettigheter - Movies That Matter - på Det Akademiske Kvarter. Filmer ble vist én gang i måneden med påfølgende debatt mellom gjester med kompetanse på ulike fagområder. For eksempel viste de «The Road to Guantánamo», med fokus på tortur, og «The Act of Killing», med fokus på folkemord.

Sandefjord, sommer 2014:

En nyopprettet ungdomsgruppe engasjerte seg spesielt i saken til Moses fra Nigeria og samlet inn over 900 underskrifter. En representant fra gruppen reiste deretter til Nigerias ambassade i Stockholm for personlig å overlevere signaturene. I en egen dokumentarfilm om gruppen kan man bli med på denne ferden, og også se hvordan et Amnesty-banner med håndtrykk ble levert til Moses' familie.

© Haakon Berg Mathisen

Fjaler, november 2014:

United World College Nordic har kanskje Norges mest internasjonale Amnesty-gruppe, og de arrangerte 12-timers brevskrivingsmaraton på skolen i anledning kampanjen «Skriv for Liv». Dette var i tillegg til gateateater, skriving av avisinnlegg og stands i Førde, Dale, Fjaler og Flekke for å sette fokus på sakene i kampanjen.

Sandnes, mars 2014:

Tonene fra en lur samlet unge og gamle aktivister til fakkeltog i skumringen for den saudiarabiske samvittighetsfangeren Raif Badawi. Dramaelever fra Vågen videregående skole og koret Sjøkk sørget for sterke kulturelle innslag. Kvelden fortsatte med kulturell aften i Vitenfabrikken der generalsekretær John Peder Egenæs holdt en sterk appell. Han fortalte de fremmøtte at Raif Badawi hadde fått vite om fakkeltoget, og at vissheten om et så stort engasjement i et lite land langt mot nord, ga ham en enorm styrke i hans vanskelige livssituasjon.

© Hoonan Saad Dja

Lillestrøm, april 2014:

På tyvende året arrangerte gruppe 167 konsert for Amnesty. Temaet for årets konsert var dødsstraff, og det ble både holdt appell og samlet inn mange underskrifter.

Fredrikstad, desember 2014:

Gruppen 35 og 164 delte ut sin årlige menneskerettighetspris i St. Croix-huset. Årets prisvinner var legen Hilde Brun Andersen for sin innsats for Leger uten grenser i mange av verdens kriserammede områder.

Lyngdal, juni 2014:

Aktivister arrangerte gateateater for å sette fokus på tortur. Én og én ropte ut overgrep: Brent! Slått! Lenket! Voldtatt! Sparket! Isolert! Deretter satte «torturister» svarte hetter over hodene på dem, bandt hendene på ryggen og tvang dem ned på kne. Aksjonen gjorde sterkt inntrykk på de forbigående.

Bodø og Mo i Rana, mars 2014:

Amnesty-aktivister i Bodø og i Mo i Rana har vært sentrale pådrivere for de lokale 8. mars-arrangementene i mange år. I år var det krav om beskyttelse for syriske kvinner på flukt som var hovedfokus.

Lofoten, juli 2014:

Kunstneren Else-Maj Johansson donerte 400 litografier til Amnesty. Verkene ble senere stilt ut på Kulturhuset i Tromsø. Inntektene fra salget gikk til Amnesty. Johansson viste således at alle kan bidra på sin måte for menneskerettighetene. Hun oppfordret også flere av sine kunstnerkolleger til å gjøre noe lignende.

Tromsø, februar 2014:

Ungdomsgruppen i Tromsø lagde filmen «To smile is a human right». Filmen utspiller seg på et sted hvor det er forbudt å le, og latter blir hardt straffet. Med to ukers arbeid og 30 statister i sving var målet å sette fokus på antipropagandaloven i Russland og hvordan homofile blir diskriminert i nabolandet vårt. Ordfører Jens Johan Hjord spilte ond politisjef med stor innlevelse.

Lillehammer, sommer 2014:

Det ble innredet et eget Amnesty-rom og et Amnesty-bord i kaféen på vandrerhjemmet «Stasjonen». Bordet kan benyttes av gjester, til møtevirksomhet og til aktivisme.

STOPP TORTUR

~~TOP TORTURE~~

AMNESTY
INTERNATIONAL

© II

Folk går imellom for å stoppe tortur i Region Sør.

R 2014-2015

STOPP TORTUR – GÅ IMELLOM!

Amnestys toårige globale kampanje «Stopp Tortur» ble lansert 13. mai 2014, og har som mål å forebygge og stoppe tortur ved å endre politikk, praksis og lover i fem prioriterte land. Filippinene, Mexico, Marokko, Usbekistan og Nigeria ble valgt fordi Amnesty mente vi her kunne bidra til positiv utvikling. Det har allerede vist seg å stemme! I tillegg til å jobbe for å endre lovverk, løfter vi fram enkelte torturoverleveres saker, og kjemper for at de som har begått overgrepene mot dem skal holdes ansvarlig.

For Amnesty i Norge har det dessuten vært fokus på å bedre behandlingstilbudet til torturoverleverere i Norge.

I Mexico aksjonerte vi for Claudia Medina og for å bedre kvaliteten og omfanget av helseundersøkelser ved mistanke om tortur. På Filippinene aksjonerte vi for Alfreda Disbarro og Jerry Corrae, og for å sikre at politi som utsetter andre for tortur skal ansvarliggjøres. I Nigeria jobbet vi for Moses Akatugba og for å bedre tilgangen til advokater, samt at tortur forbyes i lovverket. I flere av sakene vi engasjerte oss i, skjedde det en positiv utvikling.

For Angel Amilcar Colon Quevedo ble 2014 året han slapp ut fra fengsel i Mexico. Angel er en mann fra Honduras som ble utsatt for tortur og overgrep både fra politiet og det militære. Han ble slått, nesten kvalt med en plastpose, kledd naken og tvunget til å utføre nedverdiggende handlinger, samtidig som han ble utsatt for rasistisk sjikane. Angel ble sittende i fengsel i hele fem år i påvente av en rettssak og ble siktet for tilståelser han kom med under torturen. Amnesty International anerkjente ham som samvittighetsfange, og saken hans ble dokumentert i rapporten «Out of control: Torture and other ill-treatment in Mexico» som tok for seg den alvorlige utviklingen når det gjelder tortur og andre former for mishandling i landet.

I oktober 2014 kom nyheten om at statsadvokaten hadde dropet alle anklager mot Angel Colon, og at han endelig ble løslatt. Amnesty jobber fortsatt for at de som torturerte Angel Colon bli holdt ansvarlig for sine handlinger.

På Filippinene gikk det fort. Kun én dag etter den internasjonale lanseringen av Amnestys rapport om politiets bruk av tortur, kom den gledelige meldingen: Det filippinske senatet besluttet å åpne granskning av de forholdene som Amnesty beskrev i rapporten. Det gjaldt både de enkeltsakene som Amnesty hadde løftet fram og de forholdene som gjør det mulig at tortur forekommer.

Amnesty har arbeidet med menneskerettighetssituasjonen på Filippinene i flere tiår. Under utarbeidelsen av rapporten har det internasjonale etterforskningsteamet tatt opp sine funn med filippinske myndigheter. Amnesty-seksjonen på Filippinene har også gjort et meget viktig arbeid underveis for å tilrettelegge, og for å peke på hvilke tiltak som er viktige for å oppnå en reell endring overfor egne myndigheter. For Amnesty er det en stor seier at filippinske myndigheter selv har satt tortur på agendaen.

Kampanjen «Stopp Tortur» skapte sterkt engasjement blant aktivister og medlemmer både her til lands og internasjonalt. I Norge var vi tilstede på omlag 35 festivaler, markeder og stands. Grupper og aktivister holdt foredrag, skrev leserinnlegg og møtte ordførere i flere kommuner.

HVA ER TORTUR?

Det er tortur når en offentlig tjenestemann eller en annen statlig aktør bevisst utsetter et menneske for alvorlig fysisk eller psykisk lidelse for å tvinge frem en tilståelse eller informasjon eller for å straffe, true eller diskriminere.

Tortur er barbarisk og umenneskelig. Tortur bryter grunnleggende menneskerettigheter, og ifølge internasjonal lov er tortur forbudt under alle omstendigheter. Tortur kan aldri rettfærdiggjøres. Arbeidet mot tortur er en av Amnestys kjerne-saker.

Donatella Rovera snakker med flyktninger i Irak.

” Vi reiser til noen av verdens farligste plasser.

Jeg heter Donatella Rovera og jeg etterforsker akutte menneskerettighetskriser på oppdrag fra Amnesty International. Det er en krevende oppgave. Men med din støtte er det mulig.

Ute i felt etterforsker jeg krigsforbrytelser og andre brudd på menneskerettighetene. Jeg mottar vitnesbyrd fra ofre og vitner, og samler inn bevis om menneskerettighetsbruddene som begås og våpnene som brukes. Der det er mulig tar jeg bilder og filmer. Jeg avslører og skriver om menneskerettighetsbrudd som mektige personer helst vil feie under teppet.

På denne måten kan Amnesty gjøre verden oppmerksom på den undertrykkelsen og brutaliteten som mennesker utsettes for. Det er for disse menneskenes skyld at vårt arbeid fortsetter, til tross for risikoene og vanskelighetene.

Når du støtter Amnesty økonomisk, gjør du det mulig for meg raskt å komme på plass og granske hva som har skjedd, slik at Amnesty kan kreve beskyttelse og hjelp til utsatte mennesker. Sammen er vi et skikkelig godt team!

Mange kan kalle Amnesty for en livline. Men jeg kan ikke gjøre denne jobben uten Amnestys støttespillere. Dere er den virkelige livlinen.

Donatella Rovera
Kriseetterforsker, Amnesty International

Takket være ditt bidrag bekjemper vi menneskerettighetsbrudd hver dag

Amnesty International er representert i 71 land over hele verden, med totalt 135 nasjonale kontorer. Vi er en bevegelse av over syv millioner støttespillere, medlemmer og aktivister verden over. Amnesty mottar ikke statstøtte. Derfor er vi helt avhengige av støtten fra våre medlemmer og givere for å fortsette vårt arbeid for ytringsfrihet og mot diskriminering og overgrep.

ETTERFORSKNING

Når Amnesty sier noe om en sak, ligger det bunnsolid dokumentasjon bak våre uttalelser. Siden Amnesty ble etablert, har vi vært en av de aller mest pålitelige og betrodde kunnskapskildene til media, myndigheter og offentlige organer. Det ligger hardt og grundig arbeid bak våre omfattende rapporter om situasjonen for menneskerettighetene verden rundt. Våre etterforskere reiser til kriseområder for å kunne gi omverdenen en upartisk beskrivelse av hva som skjer og for å dokumentere brudd på menneskerettighetene.

Blant våre ansatte finner du eksperter på ulike fagområder og mennesker som dedikerer sin hverdag til å sette menneskerettigheter på dagsorden. Også i Norge har vi dyktige rådgivere som både sørger for å belyse brudd på menneskerettigheter her til lands og som har ulike internasjonale temaer og land som spesialfelt. Bak hvert engasjement for en samvittighetsfange ligger grundig og uavhengig etterforskning.

AKTIVISME

Amnesty International nøyer seg ikke med å slå fast at noe er galt – vi vil gjøre noe med det! Kjernen i vårt arbeid er å engasjere enkeltmennesker til kamp for enkeltmennesker, gjennom brevskrivning eller underskriftskampanjer.

I 2014 samlet vi inn over en million underskrifter bare i Norge! Men vi har også andre virkemidler for å skape endring. Vi arbeider direkte mot myndigheter ved å peke på forhold som er i strid med menneskerettighetene, og vi forklarer hvordan det bør endres. I Norge arbeider vi overfor myndighetene både for å endre forhold her hjemme, men også for at norske myndigheter skal være pådrivere for menneskerettigheter i internasjonale prosesser.

UNDERVISNING

Menneskerettighetsundervisning er et viktig verktøy for at mennesker selv skal bli klar over sine rettigheter og stå opp for dem. Vi er svært stolte av at Amnestys internasjonale ledelse for menneskerettighetsundervisning sitter i Oslo, og leder all aktivitet innen dette viktige området verden over.

Amnesty International har mer enn 57.000 medlemmer i Norge. Vi er utrolig takknemlige overfor hver og en av dere som gjør vårt arbeid og engasjement mulig. Vi jobber stadig med å rekruttere flere, slik at Amnestys arbeid både i Norge og internasjonalt kan styrkes.

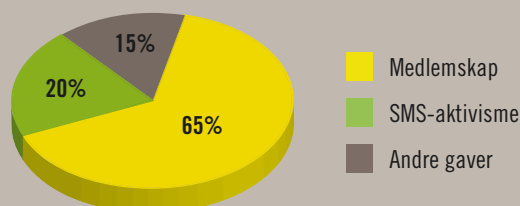
Takk for din støtte!

REGNSKAP 2014*

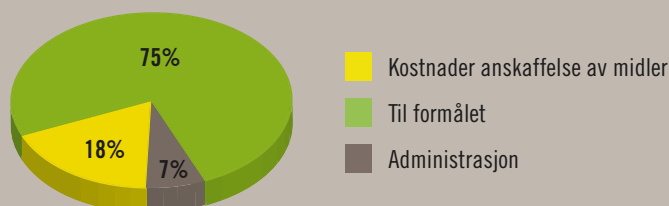

Inntekter

81 millioner kroner

Anvendelse av midler

* Regnskapet godkjennes av Amnestys styre i juni 2015, og endelig årsregnskap vil foreligge fra juli/august 2015. Endelig godkjent årsregnskap legges i sin helhet ut på nettsiden vår, www.amnesty.no.

© Siv Dømmen

Amnesty-workshop om menneskerettighetsundervisning i Oslo.

AMNESTY PÅ NETT

amnesty.no

[Amnesty International Norway](https://www.facebook.com/AmnestyInternationalNorway)

[@Amnesty_Norge](https://twitter.com/Amnesty_Norge)

[@Amnesty_Norge](https://www.instagram.com/Amnesty_Norge)

[AmnestyiNorge](https://www.youtube.com/AmnestyiNorge)

[amnestynorge](https://www.snapchat.com/add/amnestynorge)

Amnesty International i Norge

Postadresse: PO Box 702 Sentrum, 0106 Oslo. Besøksadresse: Grensen 3, 0159 Oslo

Tlf: 22 40 22 00. E-post: info@amnesty.no. Våre ansatte: amnesty.no/kontakt